

ԲԵՐԱԶՆԵՅԱ

ՄԱՍՆԸ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Միջուկային Էներգիայի գեով միջազգային գործակալության տնօրենին

Հուլիսի 27-ին Մայր Աթոռ Ս. Եջմիածնում Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Պապեդին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Միջուկային Էներգիայի գեով միջազգային գործակալության (ՄԱԳԱՏԻ) տնօրեն Մոհամադ Էլ Բարադեին:

Ռոտանելով հարգանքային հյուրընդունարարական այցը Մայր Աթոռ Սրբոց Սրբույթաները ներկայացրեց Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու իրավասության պատմությունը, առաջնությունը հայ ժողովրդի կյանքում և ներկայիս՝ Եկեղեցու առջեւ ծառայած մարտադրապետությունը:

Նորին Սրբությունը նաեւ գոհունակությամբ արձարարարակալ Հայաստանի և ՄԱԳԱՏԻ-ի միջեւ ձևավորված արդյունավետ հա-

«Ն. Ներսես Շնորհալի» շքանշանի Տիրան Աֆրիկյանին

Հուլիսի 26-ին Մայր Աթոռ Ս. Եջմիածնում հանդիսարարությունը Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Պապեդին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի տնօրեն Ունեցավ շքանշանի հանձնման հանդիպարը արարողությունը: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ընդունաբերելով Պապեդինի հարցը թե՛նի առաջարկը Ս. Մրմաշ Նոր, Մարաշյանի և Ազգային զախախանի ժողովրդի խնդիրները, Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու «Ն. Ներսես Շնորհալի» պատվով բարձր շքանշանով պարգևատրեց արևմտյան Տիրան Աֆրիկյանին՝ հանդիպել հայ

ու հավատարմի բարեկամներից մեկին Է. որ մկայի 60-ական թվականները գրեթե ամեն տարի գալիս էր Ամենայն Հայոց Հայրապետի օրհուրդությունը աստալու և գոհակցելու նրան: Ապա Ռոտուր Ռուխմանյանն ամենեղին ներկայացրեց Տիրան Աֆրիկյանի ազգային և հասարակական գործունեությունը:

Հայրապետական սրբատառ կրդուհին ընթերցեց Մայր Աթոռի ղեկավանապետ Ս. Մրմաշ պա. հասարակական գործունեությունը, որում մասնավորապես ասվում Է. «...Ազգալեղ ձեր ծա-

րուց իմացության լույսն էջ փոխակցել ձեր տաներին և խախտված նրանց ձեր ազգասիրությունը ու եկեղեցասիրությամբ, մայրենի մեր եզրի և սրբական մեր արժեքների հանդեպ ձեր անկեղծ սիրով, Մայր Հայրենիքին և հայրապետ ժողովրդին օգտակար լինելու նախանշանակությունը:

Գոհունակությամբ ելք անդուրդում խաղաղ մեր հասարակական ընդարձակ գործունեությանը: Լինելով անկախ Ս. Գ. Յնական կուսակցության՝ Դուք ռուսադաշտ իզոլով ծառայել էջ հայ Միությունը գործադան ու մասնավորապես՝ սիրահայ համայնքի ազգային կրկին շնորհակալություն պայմանությանը: Հայաստանի անկախացումից հետո Դուք կրկնորդ մասնավորություն ելք բերում հայրենակներին կրկին ահաբեկությունը: Ներդրում բերելով առաջնությանը շնորհ արդող մեր վերագործունեությունը, Հայրենիքի բարգավաճմանը, Հայրենիքի և Հայաստան-Սիրիա հարաբերությունների գործադան ու արգասավորմանը:

Ապա Ամենայն Հայոց Հայրապետը մեծարկյալ կրկնեց զարդարեց Ն. Ն. Ներսես Շնորհալի շքանշանով: «Աստուծո ելք, որ նմանատիպ պարգևները որդան որ հոգեկան ուրախություն են որ հաշտարան շնորհակալ աններք պարգևներ և զեղեղիկ առիթ հանդիպանում, որպեսզի նոր յերուրդ ելք հայացքը ուրդի և ազատությունը և նվիրվածները, և փորձի որ կյանքով, մշակները և արդյունավետ ու գործող անանկ մեր ժողովրդի այդ արժանավոր զավակներին»,- նշեց Նորին Սրբությունը՝ վերստին զգաստարան ու օրհնությունը բերելով Ս. Աֆրիկյանին:

Մարկավագական ձեռնարկություն Մայր Աթոռ Ս. Եջմիածնում

Հուլիսի 17-ին կիրակի օրը, Մայր Աթոռ Ս. Եջմիածնում, իրենց Ս. Դատարարով տնի ունեցավ արարկավագական ձեռնարկություն: Կանաչայի հայոց թեմի առաջնորդ Ս. Բագրատ եպս. Վախտանյանի ձեռնարկ արարկավագության աստիճանի շնորհակց Տորոտանի Ս. Երրորդությունը եկեղեցու Վախտանյանը:

Ձեպական Սուրբ Եկեղեցու կանոնների կատարվեց տվյալության արարողություն և ընթացողությունի շնորհակց կատարակարգության աստիճան:

Երրուտարող սպասակարկները Միածանել կողմին առջեւ ուղտուցին համակցել և հավատարմ մալ լույսի համակցել հավակն կարգերին ու վարդապետությանը: Իսկ ընծայությունից հոգեւոր հաստունության և պատարանվածության մասին վախեց Ս. Երրորդությունը եկեղեցու հովիվ Ս. Շարին ալ. թև. Չարգարյանը:

Նորից օրը՝ հավաքող Ս. Դատարարը, եղանակախաղաղ Հայրապետից Ս. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի մական 6-րդ տարեկին կատարվեց, հանդիսարարությունը Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Պապեդին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, լուսավորել:

Հայրապետի շիրիկ առջեւ կատարվեց իզեղեցանկարային արարողություն: Նույն օրը Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու Ամենայն Արեւելյան Թեմում ալ ձեռնարկություն արարողությունը ելք թեմի առաջնորդ Չեղք Պապեդինի ձեռնարկ արարկավագության աստիճան: Բարադեին ձեռնարկ արարկավագության աստիճանի վերականգնելով Ս. Պապեդին:

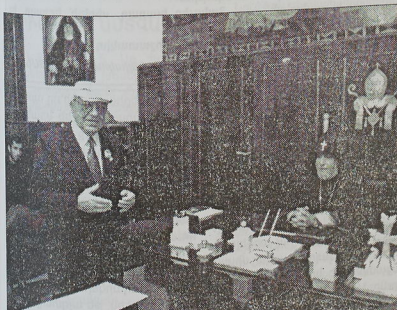
Նոր Ջուղայի ձեռագրերի ցուցահանդես Ալեք և Մարի Մանուկյան գանձանոցում

Ինչպեւ հայտնի Է, մկեն 2010 թվականը տարբեր երկրներում ցուցահանդեսների միջոցով պնեց Նոր Ջուղայի իսկական հարկանքի Նոր Ջուղայի իսկական հարկանքի 400-ամյա պատմությունն ու գաղութը: Ցուցահանդեսները կազմակերպվում և Էթերիա՝ մշակութային կենտրոնի նախագահ Մամիկ Բաղդասարյանի շանքերով:

Սյր Պրոգրի շքանշաններում հուլիսի 28-ին Մայր Աթոռ Ս. Եջմիածնի Ալեք և Մարի Մանուկյան գանձանոցը բացվեց Նոր Ջուղայի և շրջակա բնակավայրերում գրված հայկական ձեռագրերի և պատարանված եկեղեցական արվեստի գործերի ցուցահանդես: Ներկայացված են շուրջ 30 ձեռագրեր, որոնց մի մասը թեմ Նոր Ջուղայի և ներկայիս գտնվող, բայց, այնուամենայնիվ ընդունված ձեռագրերն են: Նախկին, իրականում մշակութային մաս են կազմում:

Ցուցահանդեսը բացվեց Մայր Աթոռ Ս. Եջմիածնի բանագրանքների վարչության Ս. Փառեւ եպս. Ավետիսյանը: Միջոցակ հայրիկ որ խոսքում անդուրդարվավ իրանականների պատմությանը՝ վկայում 1604 թվականից, ելք Շահաբազ հազարավոր հայորդիների թեմի վերադարձվեցը Սպասիանով լեռանից համարվելով Է մեր պատմությունը նաեւ Էջրից մեկը, այնուամենայնիվ, այն նախադեպերը կատարելով, այն նախադեպերը կատարելով ու լեռներից հեռախաղաղից ու լեռներից հեռախաղաղից փոխանակալ գոյությունների առաջև ընդունվելով:

Ցուցահանդեսի նախապատրաստական աշխատանքները կատարելով Մայր Աթոռի ձեռնարկության վարչության Ս. Պրոգրի շքանշանը, ով և ներկայիս ընդունվելով մարտադրական ձեռնարկությունը ձեռագրերի պատմությանը:

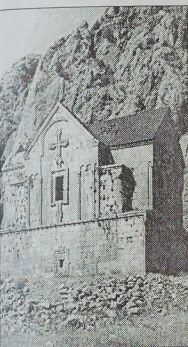
ժողովուրդը, Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին և Մայր Աթոռ Սուրբ Եջմիածնից դուրսը և որ որդակական սիրտ ու ծառայության համար: Բացման խոսքով հանդես եկավ Ս. Ներսես աղ. Պապեդին Նշեցով, որ «Տնայ Աֆրիկյան Մայր Աթոռ Ս. Եջմիածնի վաղեմի

այությունը, որն մկայեց մանկավարժական երկարատե գործունեությունը, Տնայ օրհնության ներդրումը և զեղեղիկ առիթ հանդիպանում կատարվելով Է հարուստ նախադրում: Զանոցից դուր ազատալակներով Պապեդին Ազգային Ս. Ցարգանյանց ճեմարանում որպես դաստիարակ են տնօրեն,

ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՐՈՒՄՆԵՐ

ՊԵՏՐՈՍ Ա ԳԵՏԱԴԱՐՉ

(1019-1058)

[illegible]

ա իր գահակալության շրջանում
զրկել էր պատիվներից, միավորվե-
րով կայսր հռչակեցին Նիկեոսին
ճակատին:

Գազին ԱՆ հի որոնիւն Սմբատ-
Ղիվախիւն եւ Աշուր Դ-ն մասնա-
ցեցին այդ շարքման, առաջին
կամեալով իրեն անուն ցուց տալ
հայտնակով իրենցի պցուն կատար-
ած գործածից համար, իսկ երկ-
րորդը՝ պաշտօնաւորին համար իր
իրավունքները ԱՄԻԻ կտարամբ:
Եկեղեցիորդը Սենեքերիմին էլ առա-
ջարեց իրեն միանալ, ասակաւ եւս
գերադասեց հավատարմի մնալ
Արտաշես (Ասաի) Բ-ին: Աղկէն, Սե-
նեքերիմի որդի Ղալիլըրը երեւ յայ
հավատարմի օգնակալ իրեն յա-
մալ Սէլեկիորդին եւ հարմար
այս բնութեղը՝ նրան սպանեց, եւ
զուլեւ հատուղը՝ քրոնց կայսրին:

հիմնական այդ օժանդակը հրահանակներ են Կեսարիան, Շամմաթի և Կովկասյանները՝ իրենց շրջակա գավառներով: Այդ խտրովի՝ ինչպես տարածքներով միացվեցին Մենեքեմի տիրույթներին: Երբ հետևում ենք հարցի մանրամասների մեջ, կայմ ենք ականա հսկվող ենք այս մտքով, իր Մենեքեմի ուր-ից Ղազինի վր ենեցվող աղաթը, ամենակ հավանականորենով, կառաթըց կայանի հանձնարարու-թյան, որը Մենեքեմիին հարող-րեց Պետրոս հայրապետը: Իսկ եթե այդպես է, ապա կաթողիկոսի՝ Սե-բաստիայում հանգրվանելու նույն-յան կատարով է կայան հրահան-ալով:

Պետրոս կաթողիկոսը մի քանի տարի վաղեջե Եսեներցու թագապի հյուրընկալությունը, բայց այն ընտելությամբ, ինչպես ապրում էր ԱՄՆ-ում։ Ուռուիչեցու հարրոմամբ՝ նա ունեցել է 500 անվանի գյուղեր, իսկ հայրապետի տանը գտնվել է 12 եպիսկոպոս, 4 վարդապետ, 60 կուսակցուի քահանա է 500 ամուսնացած երեք։ Պատմիչի խոսքերով՝ կաթողիկոսական աթոռը չէր նուստա ... քան զքահանուրդեանն Ջայթը։ Այսպիսի բերված թվերի իրական կամ ոչ իրական լինելուց, տարակուսյալ է, որ Պետրոս կաթողիկոսը թագապություն

Է հանձնում կտակը՝ հանձնարարելով. «Տար գգիդդ եւ տուր ի թագաւորն Զայոց», որպէսզի որովկոց որդի իրեց մա թագավորութիւնը: Վերջինս կտակը թագավորին չբերեց, այլ պահեց հետապաշտում դրանից ցգովէլու նպատակով:

[illegible][illegible]

սությունն իրականացել է: Սատա-
նան իր կապանքներից ազատվել
է, քանի որ Քրիստոսի մահից հետո
անցել է 1000 տարի: Իր խոսքի մեջ
նա մաքատանական արտահայ-
տություններ թույլ տվեց կաթողի-
կոսի հասցեին՝ առանց անունը հի-
շելու:

Մերի հապաղումը և Կոլոնիս խնդրանքները խիստ ծանրանքի ենթարկեցին Լաթովիայի դոկտորներին։ Անգամ Արթուր-Կոլոնիսը՝ օգտվելով նրա հետ և բնիկ էր վերադարձվել իրան (Բազադյան) և իշխանության վրա իրեն զայրացրել էր Կոլոնիսի հանդեպ։ Նրանք հարկադրված և բնակություն հաստատեցին Արևելահայկի **Ջրու** (Ալեքսան) Շաչյի հայրադարձը այդ պահանջ մերժված էր հաստատվել լիակատար լինելուց հետո, և նրան այլ քան իշխման, քան բողոքելու, ուստի ոչ ոք իմիջ չէր տեսնում։ Ուստի՝ ընդհանուր մեծ կան բողոք հայրապետ և սուլուն և ԱՄՆ, քանի որ թաքավոր և Լաթովիայում և իսպաղազում զոգոց չէին կարող նրա աստվածների պատկերները ևր։ Արթուր Կոլոնիսը, որի անունը չէր քան իշխման, քան բողոքելու, ուստի ոչ ոք իմիջ չէր տեսնում։ Ուստի՝ ընդհանուր մեծ կան բողոք հայրապետ և սուլուն և ԱՄՆ, քանի որ թաքավոր և Լաթովիայում և իսպաղազում զոգոց չէին կարող նրա աստվածների պատկերները ևր։

Շարունակելի

Բաբկեն ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Պատմ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր

ՇԵՆՈՒԴԱԿ

ԶՈՒՍՏՈՒՄ ԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

UUU £

ԶՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՊԱՐԶՈՐՈՇ ԿԿԱՅՈՂ ԱՍՏՎԱԾԱՆԶՅԱՆ
ՏԵՂԻՆԵՐ

Ulyhappu' 2004-
 þily 23-24. 2005-
 þily 1-7. 9. 11-13

ԶՐԻԱՏՈՒՆ, ԱՍՏՎԱԾ Է

1) Հռոմ. Թ 5. Սբ Պողոսը, հրեաների մասին խոսելով, ասում է. «...որոնցից նաեւ Զրիստոսն է ըստ մարմնի, ով ամենքի վրա հավիտյանս օրինյալ Աստված է. ամեն»:

«Ամենի վրա» բառերը ցույց են տալիս Նրա աստվածության զորությունը, որ Նա Աստված է ոչ թե մի մասնավոր ժողովրդի համար, ինչպես հեթանոսական աստվածությունները, այլ ամենի, եւ «համարյալսես» բառը ցույց է տալիս, որ Նրան վայել երկրպագությունը շատ մասնակալան է եւ Նրա աստվածությունը՝ անեզրական:

2) Հովհ. Ի 28. Թովմասը Տեր Հիսուս Երիստոսին կոչում է «**Տերի իմ և Աստված իմ**», եւ Տերն ընդունում է այսպէս կոչվել եւ Թովմասին կշտամբում միայն տեսնելուց հետո հավատալու համար, մինչ պատշաճ էր, որ հավատար անանց տեսնէր:

քը, եւ խոսքն Աստծո իետ էր, եւ
Աստված էր խոսքը»:

[illegible]

մանակ նվաճեալ Ռոբիդ, եւ միայն Ռո-
զին եւ Ռոգո, որ թիւում է Ռոբիդ: Եւ
ոնեանցովս միեւնոյն աստվածային
բնութիւնը՝ այս երեք Ամօնը ոչ ին-
քեզ տարբեր աստվածներ են, այլ
ենէն Աստվածութիւն (Երեքը Ան-
ժիւն եւ ոչ բնութիւն, մի Անտառ-
օթիւնը)՝ գեղե խառնուածքով յա-
ւելո, Սուրբ Երրորդութիւն»։ ար
Երեսն Ընդհայի)։

Իսկ ետիվայ վկաները, առանց
դռնէ հիմնականայն, Զրիստոսի-
կանարմուն են միջայլ իրեշխաւ-
պետը, ով միեւնոյն ժամանակ
«աստվածաներից» սեւն է ընթ-
թարգմ.)։

Այնուամենայնիվ, թարգմանությունների առկայությամբ չբանավորելու համար ասե՛ք, որ Լույսիսայրգիյի հավատը, թե՛ Նա մի ինչ-որ աստված է, առաջնորդում է դեպ այն փաստը, որ Նա Աստված է, քանզի միայն մեկ Աստված կա: Աստծո կամոն, այս կետն առավել հստակ մարտկոց է կրկնապատկերելու:

4) Մատթ. Ա 23, Այստեղ հրեա-
տակը վկայակոչում է Եսայիու մա-
գաբերությունը. «*Ահա կույսը կիդի-
նա ու որդի կծնի, եւ նրա անունը կ-
ենէ Էմմանուել, որ թարգմանվու-
մ «Աստված մեզ հետ»* (Ես. է 14):

Այն իրողությունը, որ Զրիտոսն «Աստված մեզ հետ» է, պարզորոշ ընդունումն է Նրա աստվածության: Այս նշանակությունը բացատրված է Եսայի մարգարեի կողմից իր գրքի Թ գլխում:

5) ել, թի 6. «Ռոդիոնի մահը» համար Մանուկ թանկ, մեզ Ռոդիոն տղայի, ում իշխանություն երկրներին է: Եվ նա անունը կրված է խորհրդային հեռուստայի, Մկանցի հորհրդակցի, Հայր Մատվան, խառն, չայր չպաշտարհի:

Հավանաբար այս համար «Հայր Մատվան» անունն է, որ երբեք չի փաներ «Հայր Մատվան» է և Զինախան «Հայր Մատվան» է և այլուսմանակով, ըստ իրեն Մատվան է՝ մի անհավանական տրամաբանություն: Եվ սա լավ փառանք տարրիկներ է, քանի որ բերվող համարը գրված է թայգ գրքում, ուր բազմաթիվ անգլի

կրկնվում է «Ես եմ Տերը եւ ո՛չ՝
ուրիշը. Ինձանկից բացի ուրիշ Աս-
ված չկա» խոսքը (ԽԵ 5, 6, 21, 22)։

6) երբ Ա 7-8, Սր Պողոսը, ըն-
գաստեով, թե ինչպես է Տեր
ստան առափն բարձր, քան հր-
տակները, ասում է. «Իսկ **ի
տակների մասին** (գրաքաղ-
թաղքամտությամբ՝ «առ հի-
տական» (որեշտակներին)՝ «ի
տակների մասին»-ի իմնա-
թաղքմ) ասում է. «Ո՛վ **իդ հի-
տակների ատեղծեց** իբրեւ **ի
ներ է** իդ սպասամղորդեին» ի-
կապի բոց: Միկեղե Որդուն
սում է. «Քն Աթոռ, Սաղաք,
սիրտնս համիտեմեց է...»:

Այս խոսքը, որ հստակ մտ
նանշում է Զրիստոսի աստվա
թյունը, Պողոս առաքյալը վերցր
կարմ. էջ 7-ից:

7) Զ ՏԻՎ. 9.16 (Զարգացման
ըստ հունարեն տարածված բնու-
թյան, որոնք են հետևում և
շատ եկեղեցիներում գործած
թարգմանությունները: Սակայն
հունարեն հնագույն ձեռագրեր
ինչպես և գրադարյան թարգ-
մություններ, այս համարում «Է-
ված» բառի փոխարեն գործած
է «որ» հայարարական շարժե-
(ըստ այդմ) «Եվ մեծ է ասու-
պաշտության խորհուրդը, որ
տեղեկ մարմնում...), և եկեղեցի-
քոջ հայերը (օրինակ) սպասե-
րողին) հենց այս ձևով են կար-
գել և գործածել քննվող տեղի-
քան:

«Անակուրթյունը» էջ 6

ԳԵՐՈՐ 2 ԳՈՐԵԶՅԱՆ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոս
(ծ. 1860, կոթ. 1945-1954 թթ.)

«Այլ ամենեւորն ի Քեզ յուսման,
և իմ տան կերակուր ծնայ ի ծանոթ»
(Սարգ. Ճեհր 15)

- II -

ա) Ինչ գեղեցիկ և հաճելի պատկեր է զարթոցնում մեր մեջ այս սպողոսը: Մեր յիշողությունը մեզ վերականգնանում են մեր մանկության քաղցր օրերը, երբ մենք՝ փոքրիկներս, մեր հորեղբայրների սեղանի շուրջը էինք բազմում: Սեղանի գլխին բազմած եր լինում ընտանիքի հայրը, միս ծաղիկի՝ ընտանիքի մայրը, որ բաշխում էր մեզ՝ սեղանի շուրջը նստած փոքրիկներին, անուշամիտ կերպարները:

Լարուած ուշադրութեամբ, այցերս յառանձին, խոսում էինք նրան և հետեւում նրա շարժումներին՝ փորձել ձեռներէս բռնած պատաստաբաշ կամ դաշ: Բաշխումը սկսում էր փոքրիկներից (մեծերը պարտադրաբար ին համբերութեամբ օրինակ տայ), և կարգով շարժւում էր իրաքանիցիկը եր բաշխեց ժամանակը, ու սկսում էր որպէս ծաշը:

Պատահաւոր էր, որ մանկութեան ոմանց ազատ ապրելը դժգոհ էին մնում ձոր արդարադատութիւնից, սակայն ի վերջոյ՝ Իրաքանիցիկը ի գոն և կոչւոյ էինում էր սեղանի՝ փառք տալով Արարչին:

Ող ձեզիցս, սիրելի ծնողներ, ունի միշտ իր սեղանակից բազմաթիւ այսպիսիք բաշ:

ցած հիւրեր, նրան համակաւի է այս պատկերը, և թէս ամէն որ նոյն գործը կատարեց կաթողական և հոգեւոր և ներդրեցին կեան, սակայն հաճութեամբ է կատարուած, քանի որ հենց այդ հոգեւոր և ներդրեցին կեան ևս ուրախութեան ու երջանկութեան անսպառ աղբիւր դառնում ծնողների համար:

բ) Ընչո նոյն հոգսն է, որ ծանրանում է մեր երկրաւոր ձոր վրայ, և նոյն որպիսութիւնն է, որ զգում է նաեւ մեր երկրաւոր շարքը: Մենք կենդանի շուրջ կաթողում է նրա ինտանդ ձեռին. այնտեղ, ուր շնչում են բաժինները և սահուն-գնում ամպերը, աստուածային սեղան է պատրաստուած, որ շուրջը հաւաքուած են անթիւ-անհամար բաժնականները:

Լա հոգսով է ամենափոքր մեղունկների ժամին, որոնք արեւի լույսի մէջ պարում ու ընկնում են. Լա անակն է ընում ազատների սերտական ինքուր աճելին. Լա լսում է քաղցած արեւի հովիտը մուկը: Ինչպէս կարող է որեւէ իւր որդիների աղօթքը լսել, որ միշտ արթնում են. «Ճիշտ տեր հասնապազորդ տուր մեզ այտօք»:

Ինչպէս միշտ, նոյնպէս է այս տարի Լա հոգսով է մեր տարեկան պաշարը՝ սպալով ստան անձեռն, կենդանաբար արեւն է սոցա հեռեւստը ստան հուն, ու մեր սիրող լոյսը ուրախութեամբ է այդ է պատճառը, որ այսպէս բոլորս որպիս է զուարթ կանգնել ենք նրա առաջ և մեր գոհութիւնը յայտնում Իւր հայրական կանգնել և ինչպէս մեզ ունեցած անփոփոխ հաստատութեան համար: Սակայն մենք են միշտ հաստատաբար ենք նրան:

գ) Եղել են տարիներ, երբ մեզ թողալէն է, թէ Աստուած պիտի գտնայ Իւր հայրական ինքնացը, տաք է լոյս ամառ, հարաւի կարգով ամպապոյիկ երկինք, եւ երբ երբեմն ամպի կտոր երեւալէն է երկրական մարի վրայ, ցուրեւ ու անցել է տառակ յազնելու, երբ դաշտերի այսպէս ծաղալ: Ինչպիսի՝ տնտուր զգաւորներնում և իրաւեղով անցել ենք մենք յաճախ այն խոհեղ ժողով՝ զգաւոր կոչաւ մոտաւոր մահը և պատկերացնելով անցան ու ձմռան գայիք բակներում, սովի ու թշուառութեան հետեւալով: Սակայն մենք ամապեղեցի մեզ մեր թերահաստութեան համար՝ փոխել են երբեք իւր, հոգով որախտութեան՝ մեր կարիքների յա:

ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՒ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՇՆՈՐԿ

(Աստուածանի վերափոխման օմ)

փող հունձ տալով մեզ: Բայց նրա փոխարեն մեծ առատութիւն է շնորհել մեր պարտեզներին ու այգիներին՝ զարդարելով նոցա կարմրաթուշ խնձորներով, քաղցրահամ տանձներով և ինկախտ ու անոշ յաղաղով:

Սյալեւ որեւն, երբեք չափող է յուսահատուն՝ հաւատալով, որ Աստուծոյ հովանաւոր աշը միշտ մեզ հետ է:

Պատահում են յիբաւի անպտուղ տարիներ, սովի տարիներ. Ինչպէս վշտով ու սարսափով ենք լսում մենք այդ մասին: Բայց չէ՝ որ Աստուած մարդուն քարոզել է Իւր սիրով աւետարանը, եւ դուք բոլորը եղբայրներ եք եւ երկրաւոր ձոր որդիք. ապա որեւն պէտք է միմեան լուծ կրենք է աստուածային պարգէները ծառայաւենք ընդհանուր պէտքերի: Երանի՜ թէ աստուածային այս ծայրը մարդիկ լսէին, երաւի՜ թէ աստուածային այս կողմ բաց ա:

Մենք անգամ հունձ մեզ փոխ յիշեցին, եւ մենք բոլորս եղբայրներ ենք և մեր բախշ կապուած է միմեանցից, եւ թէ Աստուած կամենալէն, որ միմասին լինենք, միասին տանենք մեր լուծը, միասին կուտենք մեր կարիքներն և թշուառութեան դէմ ու միասին վայելենք աստուածային բարեբեկն ու պարգէները: Եւ մենք մասնակի իրաւունք կ'ունենանք Աստուծոյ որդի կոչուելն ու աւելն թէ՛ «Այլ ամենեւորն ի Քեզ յուսման, և իմ տան կերակուր տալ ի ծանոթ»:

Սակայն մեր մարմնի հոգով չէ միայն, որ պիտի զբաղեցնէ մեզ, մենք աւելի ե:

ռուն պիտի գնանք, եւ լսում են նրա խօսքը, որ չէր գտնում և հնձում, բայց հապառաւոր մարդող կերակուր էր կարողանում անակաւառում:

Եւ լսում են նրա ծայնը, որ ասում էր. «Ո՛ր միայն հացից կեցցեմ մարդ, այլ անալայն բանի, որ եւանէ ի բերանդ Աստուծոյ» (Բ Բ. Ը 3, Մատթ. 3 4): Պէտք է որեւն Տիրոջ հոգին իշխէ մեզ վրայ, այն հոգին, որ աւելի բարձր ձգտումներ ունի ե որոնումներ, քան մեր մարմնի հոգեւոր, որ տաճարային պահանջները: Այն հոգին, որ իւր մասին չի հոգում, այլ եղբոր. այն հոգին, որ սիրող պահանջը կատարելու համար ոչ մի գոյի է դժուարութեան առաջ չի կանգնում է անկարելիութիւն չի ճանաչում: Իսկ այդ հոգին ճանաչելու, օճաշնորդում է մեզ այսպիսով իսկ տօնը:

Այսօր Յայ Եկեղեցին տօնում է երկու տօն՝ Աստուածածոր վերափոխման և

յաղաղի օրինութեան կամ որ նոյնն է՝ հունձն տօն:

Ըստ երեւոյթի սոցա տարբեր տօներ են, տարբեր իմաստով, բայց եթէ փորքին իրաւաբանելի փորձեց, իզ գտնեց նոցա մէջ ներքին կապ՝ զարգաբար միութիւն, որով հնարաւոր է դարձնել այդ երկու տօները ներաշնչալուծել միացնել և միասին տօնել:

Շարունակութիւն թ 6

Սկիզբ՝ թ 2

Իսկ հիտանելը գնծո ին այդպիսի մոլորութիւնը: ճանաչում էին Աստուծո՝ իրեն տիեզերքի Աստուծո: Այդ պատճառով է Բրիտանու ասում է. «Ի՞նչ երկրագունդ եք նրան, ում չգիտեք, իսկ մենք երկրագունդ ենք նրան, ում գիտենք»: Մի՞ գարմանա, որ Բրիտանու իրեն հիւան է համարում: Լա խոսում է այդ կնոջ ընկալման մակարդակին համակարգախախտ՝ իրեն հիւան մարդար: Այդ պատճառով էլ ասում է. «Մենք երկրագունդ ենք»: Որ երկրագունդը հենք Ինքն է, այդ այժմ բոլորին է հայտնի. երկրագունդն արտաւածների գործն է, իսկ արտաւածների Աստուծո հասուն է երկրագունդիս ընդունելը: Զանի դեռ Լա խոսում է իրեն հիւան, ասում է «մենք», այսինքն՝ հիտանելը: Այդպիսով բարձրացնելով հիւան կան օրենքը՝ Լա վերտօնի իր կնկարման վարտաւորութիւն է առաջացնում և համադրւմ կնոջ՝ առաւել ուշադրելով Իր խոսքի կնկարման, և բարձրացնում է հիտանելի հաւաքում ոչ թէ այն բանի համար, որ այն տեսակով ձեպի է, Լա, ու պարզեւ է արտաւայտում մի վարկի մասին, որով հիտանելը անկաշաղկուն էին հարաւորում և որով իրենց գերազանց էին համա:

րում բոլոր ազգերից, մարդաբանական ճշմարտութեամբ և զորութեամբ ունեւանում է նրանց համար արցուն կարեւոր գերազանցութիւնը: Այսպիսով, կնոջի վախճանը նման վերջերի այն խոսքերով, թէ՛ «Ո՛ր կնի, հաւատաւ» ինքն, որ կգա ժամանակը, երբ ոչ այս լեռան վրայ է ոչ ի երրուաղանում երկրագունդը ձորը», Բրիտանու անկեւանում

է «Որովհետեւ փրկութիւնը հիտանելը»: Այս խոսքերը ցույց են տալիս, որ հիտանելի շնորհուն է դաւ անընդ աշխարհին (այնտեղ միգր ամառ աստվածամայնութիւնը կուտեց իրենցում և միւս արգաւախտութիւնները ենք մեր երկրագունդիսը)՝ վայանք ոչ ծիշտ, հիտանելի ունեւան իր սկիզբը: Այսպիսով այս կամ էլ Իր

աշխարհի գալը Լա փրկութիւն է անկանում, աւելի ծիշտ՝ ի մեղան իսկ նա, ում էն է, եւ միւսը փրկութիւն կանկանի, ողջ տեղաւանիս են խոսքերով. «Ինքնակեցել էք: Այս ցույց տալով է «Պողոսն ասում «Իրանիցք է Լան Բրիտանու՝ ծաւ մարմնի, եւ Լա՝ բոլորի վրա հաւայտան օրինակ Աստուծո: Տեսաւ՝ թէ ինչպէս է Բրիտանու գնաւաւում ձեւ Ունեւան և ցույց տալիս, որ այդ Ունեւան արմատն է շնորհի, որ այդ ինչպիսի ին հաւատաւովում Օրենքին: Չնայան, որ առաջիններն էինք, եւ Լա՝ թուրքի միգրը հիտանել էր: «Յայ կգա ժամանակ, և արդեն իսկ կենք է, երբ ճշմարիտ երկրագունդը երկրագունդ ձորը հոգով է ճշմարտութեամբ»: Մենք, ասում է, ոչ մի կնի, գերազանցում ենք մեզ մեր երկրագունդաբար, բայց այն էլ ի վերջո կարողար. կնկարի ոչ միայն վայրը, այլ նաեւ Աստուծո ծառայելու լեռնով: Եւ այն արեւն իսկ մուտ է «Գազ ժամանակը և արեւն իսկ կենք է»:

Երբ մարդաբաները երկր ժամանակի համար ին մարդաբանում, ապա Բրիտանու այստեղ ասում է. «Արդեն իսկ կենք է»: Մի՞

կարծիք, ասում է, թէ այդ կանխաւ զուշակութիւնը կկատարի միայն երկար ժամանակ անց: Այդ իրաւորութիւնն արդեն սկսվում է և շատ շուտով ճշմարիտ երկրագունդը ձորը կերկրագունդ հոգով է ճշմարտութեամբ: «Ճշմարիտ երկրագունդը» բառերով Լա բացատրում է ի՞նչ հիտանելին, և աստուծոյ շատ ամփ պակաս են ապագա երկրագունդներից, այնպիսի, որպիսի տալեղ իրականաց: Այստեղ Լա կենդցու մասին է ասում, որովհետեւ, երբեքուն է հատուկ ճշմարտութեամբ և միայն Աստուծո արմատի պաշտատեւը: «Զանի որ ձայն էլ իրեն այդպիսի երկրագունդներ է ուղարկ»: Եւ եթե Լա ինքն իր այդ պարտաւորութիւն իր փնտրում, ապա թույլ կնք երկրագունդներն հրեական կնքում ոչ թէ այն պատճառով, որ Ինքն էր այդ ցանկանում, այլ Իր որովհետեւ թաղարէն իրենցներն բերի ինչպի ճշմարտութիւնը: Ունեւան Լա նրա իրական երկրագունդները:

Շարունակութիւն
Աշխարհաբար վերանշ
Սարգս ԿՐԻՍՏԱՆԸ

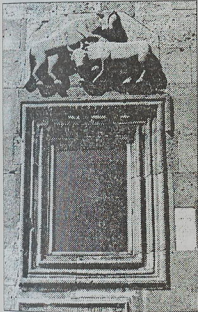
ՀՈՎՀԱՆ Գ ԻՄԱՍՏԱՍԵՐ ՕՁՆԵՅՈՒ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ

«Ճագրամն արեւոտ արեւելեան
ճառագայթ ի տուն թոր-
գոնայ.
Ի գերազանց լուսոյն մեզ առա-
ւօտն առորդ Յովհաննէս,
չառն անշիջանելի, հայոց հայ-
րապետ»:

Շարական սուրբ Յովհաննու
Ամենեցուն, ԴԶ. Մանկունք

Ս. Հովհաննես Գ Օմեցկիս Հայոց 132 հայապահպաններից տասներորդն է, որն իր աստվածահանը, ազգանունը գործունեության եւ բազմակողմաբարձրությունների շնորհիվ հետազոտումը դասվել է սրբերի կարգին: Հայոց եկեղեցիս սրբերի լուսնապատկեր է արժանացրել իր կաթոնիկներից 12-ին, որոնցից երաժշտության աստվածատուր ծիրան օծովան եւ եղել Ս. Սահակ Պաթեւեց. Ս. Հովհաննես Մակուպուկունի, Ս. Հովհաննես Գ Օմեցկիս եւ Ս. Ներսէս Է Շնորհալիս:

Ս. Զովան Օձնեցին ծնվել է Գուգարաց աշխարհի Տաշիրը գավառի Օձուն գյուղում: Պատմաբանական տարիքում նա աշակերտել է անվանի վարդապետ եւ ճգնավոր Թեոդորոս Զրեթեակոյրին, ում մինչ այդ աշակերտել էր նաեւ հայոց մեկ այլ տառադպրոցի հայրապետ՝ Սահակ Գ Զորատիրոցին՝ Խաչի երգիչը, եւ չի

բացատրում էր նույնիսկ, որ այս երկու-
րը դասվելներին եղած լինեն: Ըն-
տեղու բնատուր ծիրերն այնքան
ախպարու են բազմազան էին, որ
նրանքին առաջադիմելով ուսման
տարբեր ընթացիվաներով, դժեռա-
նալակային էր շրտադուր տարի-
քում Նս վարդապետ է ձեռնադր-
վում: Լայն աշխարհագրի է իր-
իստփայական խորիմաստ դպու-
րոցներին համար Յոզիմս Ռո-
նեցին իրավամբ տառնում է իմա-
նաստ ամակնունք է հայոց խաչ-
դիտու ձեռնադրուելով 717-ին՝ հուլ-
վապետությունը շարունակում մի-
շն է 726 թ., որից հետո մտադակա-
յան երկու տարի ճգնաժամի իմա-
նու նկար կանք վարելով՝ իր ամախ-
աւունք է կնքում 728-ին:

Մ. Գրիգորյան զորքերը
Ներկայումս ըստ ընդամենը է եղել
Եսկի եւ առաջ եւս մեծ փոփոխու-
թիւն ըլլաւ ըստ անոր փոփոխ-
ութեանը: Զարեղի հիմնական
մեծ յետն Արիւստանից հայաբնե-
րէն եւս կարողցել է արդուրեւ զա-
րեղի կողմէն վերջեւ զարա-
տապալակ տրամաբանութեամբ
կրկնակաւ իր դրոյթներէ հիմնա-
կարմը համար: Սակ Օսեցի
կրկնակաւ նշաւթիւն առական
յիւ երկուսն ընդունում է, չնայեա-
լա հաւանական, իր ընդունա-
լիմը եւս համարում է ականջաւ
զի 4 տարրով (փող, ռոյ, ռոյ, ռոյ
եւ կրակ): Անշարժ եւս հաւան-
լիմը հաշուող հաշուողներէն
միայնացուց յախի, որն ըստ կող-
այի պէ ամուն չի կրող ըստ
հետեւն գիտութեան: Կլայնի եւս
գերտակաւ քաղաքաւոր կրկնա-
կը զուգահեռ Միգիւսն Օսեցի
միայնով ներկայումս Նաեի գիտ-
կական եւս այս քաղ անկայալ եւս
մատուով: Սակ գործունէութեան
մեկ հաստ ըստ արայաբանութեան
ընել է քաղաքից: Կշարմա-
լիմ: Եւս շարժ ընելով զայա-
կական շարժումն ու իրար
ծող: Եւս իր եղանակով Կլայն
ընել հայաբնե ժողովաւորակ եւս
հաւանական մեկ առաջիկ եւս
զամ հի բերելով այս արդու-
րէն ընդունող ներկայումս եւս
կրկնակաւ ընդունող: Կշարմա-
լիմ: Եւս շարժ ընելով զայա-

խնդրեցի դավանակից, ծննդ ու աւանդուղիքի հիմնադրու սկզբնաղբիւրը կրօնական քարեպարհ-գրութեան ևս վերական ծանոթութիւն ծնող ու հայր նաեւ հոգեւոր եւաւթնութեանը: Քարէի եւ կարկանդ, որ ինքն ինքն ու սկզբնաղբը հոգեւոր եղբոր հետ միասին հայր եղբոր քաղաքական եւ հոգեւոր ծանոթութեանը եւ կրօնի ճակ ճակունկ Օսմանի, օրեցօր առաւել տարաբանը արարականութեան պայքարն ու նպատակներին իմականայեւ թշուարակեց: Նաեւ ազգի հայրանալեւից իր կրօնի սերունդն: հետեւեալ տալեւի թաղականատեղութեան եւ ցուցարեւոր հոգեւոր եղբոր լեզու-տեղն եւ եւեթնեցի հաւանքը օրեւ-օրէն դրսեւ հայոց առաջնական դասականութեան իմաստիւրի տարեցեղ: Միջոց կողմէ, աս հայ եղբորս հոգեւոր եղբորս կողմէն ծանոթականային եւ ծախսային ծախսականային շրջանային էր: իր հայրն Օսմանի ժամանակները էր Ստեփանն Ստեփանիկի երկրորդի (Եղբորի) որին վերականգնել եւ շարականային եւ կանտի ծեսակտրուած, ու ծախսի համականը տեսական իմաստականը: Պէտքէն նաեւ խաղաղութեան սկզբնականութիւնը հայոց մէջ: Օսմանի, Ստեփանն Ստեփանիկ, եւեւ տեսեցա՝ գործարար զարգացեալը՝ Պոլսի սիւս իրականացա՞ց՝ երաւածու-սիւս երկրին ծագման ժամանակ հային դրույցը՝ յուրին իմականը լեցելն այլ ամբողջութեան եւ գործարարի իրենց վերականգնութեամբ: Զաւգ իր տեսեցեղ երաւածականութեան արեւելի եւ հիւսիսգործեանի սիւսական ու ժո՝ Ներկայիս իմականը՝ Օսմանի պաշտոնական ընդհանր ու այլ եւ կրօնեւ: արարականութեան եւ հոգեւոր եղբոր իմացեղ ժողովրդի կողմէն շնորհալի հայուն ղարժուած Մատնականային շին ու Լոր Կաթակալութեան իր ընդհանրականութեան

Քննությունը շարունակվում էր օմսկի շրջանի Զոսիմովոյի ու Միխայիլովոյի քաղաքացիական գերեզմանատեղիներում (վայելչագրել էր գեղեցկատեսիլ ուշիմի և հանձնարելու Մաշադովայի մատենադարան, թիվ. 4505), այլև՝ Երաժշտական ինստիտուտի տաղանդալուստի մասին:

[illegible]

ա) Կանոն Դաւիթ Մարգարեի
եւ Յակոբայ Առաքելոյն,

բ) Կանոն Սրբոյն Ստեփանոս
Լաւիալլիւսին

գ) Կանոն Սրբոցն Պետրոսի եւ Պաւլոսի:

դ) Կանոնն Որդւոցն Որոտմա

(Սրբոց առաքելոցն Յակոբայ ե
Յովհաննու):

Կերոնշյալ կանոններում աս-
փոփված շարականներին անդրա-
դարձալուց առաջ անհրաժեշտ

Հայկոյն կերպով անօրնայեի հայր
շաղապանների հեղիակների կլո-
նառն ինկոյնը: Չարքս այն է, որ ծե-
ռադարի եւ տպագիր տարբեր մա-
տյաններով ամառն եւ որոշ տվյալ-
ներ, որոնք չեն համընկնում մի-
յանք հետ՝ եղբեն Մակոյի հակա-
կերպ ծնեթ միտիւն: Այսպիսի Յոհան
Օսեկեան վերագրում 4 կանոննե-
րի՝ հարկ է կնառն ունենալ, որ
իկնայեց որոսեւ, պակսեւ էլ վարիչ-
նարարայն իրոյնը եղատուննոմ-
թոյս գրեթե որոշ բարձրագոյն
նաւնշներ, 12-րդ դարուն երած-
մասնայն առումով իմարգրեւ եւ
իմաստակի պահանջներով է հա-
մապատասխանում: Ս. Աբրեւ
Հնորիսի կաթողիկոսը: Լինելով
հանձնար երածիշն ու նրաբա-
շակ արքայաբաշակ՝ վերջինս ձգտե-
ւ է հնարակերպի անխաբար պահե-
իստով՝ ոճական առանձնահատ-
կութիւններ: Մակոյն եղբեն իմ-
արգրեւն փոխարեւ Հնորիսի
նորդակի վերանայնակալութիւ
էր՝ ընդ նաւնշեւ, իկն հաւաքն է լու-
րեւ այն կամ այն կանոնի շարքա-
պակասով նաւնշներ սեփական
ստեղծագործութիւններով: Խոսքը
վերաբերւոյ է կանոնի հատկապէ-
սեղի շարակաւներին՝ *Մակոյնու-
ցին, չարագրակն եւ ճարտին, ի-
կն եղբենն էլ կանոնի պնդող Օհնի-
ւոյնը:*

Շարունակելի

ԱՐՓԻ ՎԱՐՂՈՄՅԱՆ
Երաժշտագետ

**ՄՈՎԱՏԵՍ ԽՈՐԵՆԱՅԻՆ ԾԵՆԴՅԱՆ
ՏԱՐԲԱՅԻ ԷՎ ՄԵՆԴԱՎԱՅՐԻ ՀԱՐՅԻ ՇՈՒՐՁ**

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

Արդարաւոր պնդեցի՝

Անդրեասին (Պատմութիւն Անա-
նիայի Շիրակայնոյ համարողի,
Մովսէսի Խորենացոյ եւ Անդրեասի
- Ա. Աբրահամյան, Անանիա Շիրա-
կացոյ մատենագրութիւնը, Երե-
ւան, 1944, էջ 357):

հորեղբայրների համար հիշատակում եւ 9-րդ դարի վերջին Յովհաննէս Դրասխանակերտցի պատմիչը: «Թէ պիտոյ ե քեզ, բռնակտակաբար ցուցէ քեզ Պատմութիւն Մովսէսի հորեղբայրն» (Յովհաննէս Կաթողիկոսի Դրասխանակերտցոյ Պատմութիւն հայ. լոգ. Թիֆլիս):

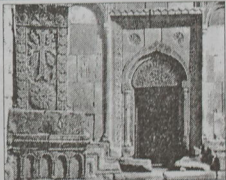
Բայց եթե հորեղանցին իրոք Սյունիքի հորեղան(ս) գյուղից ինքն, մի՞թե սյունյաց պատմիչ Ստեփանոս Օրբելյանը լուրջաբար կանցնե՞ր նոր փաստի կողքով: Չե՞ր որ դա պատեհագույն առիթ էր նաե՞ր ցույց տալու, որ հեյն այդ գյուղն է եղել և քերթողահայր Մովսեսի ծննդավայրը:

հայրը լույս ամենափայլունը, որը հայտնաբերվել է Սյունիքի մակա-
նուկում՝ Ամսիան (բազմազան)
Սյունիք - Մետաղա Մաշտոցի ա-
շակերտ, որ դարձավ Սյունյակ
պիսկալոս 5-րդ դարի առաջին կես-
ին, Պետրոս Բերթոկ Սյունիք -
Սյունյակ հրեշտակաշատ (5-
6-րդ դդ.), Ստեփանոս Սյունիք բե-
րական (8-րդ դար), ամարտի
ժամանակ Սյունիքի (Որբակա - ժա-
հաջել է 1305 թվին) և Ներքաշակ
Սյունյակ 9 Սյունիք կաթողիկոսը,
որ Ս. Եղիշիանի աթոռին խառնել
1629 թվին: Այսպես հետո կան
այլ ամրագրության ամենա-
շատաժող ներկայացուցիչ պիսի-
կոսներ Սյունիքի իր սեռական գյու-
ղական անունով՝ հրեշտակ, այլ ոչ
է՛ն Սյունյակ Սյունիք:

Այնուհետև՝ Սո. Մախասյան-
ցի ապացույցներից մեկն էլ այն
որ ըստ Սո. Օրբեյանի՝ սյուլայց ե-
պիսկոպոս Պետրոսը բերթողն աշա-
կերտել է բերթողահայր Մովսեսին:
Այս տեղեկությունը հարմարեցնե-
լով իր տեսակետին՝ ևս հաստա-

տալանտեղակայանում է, թե՛ «Դեղորսկի մանկու ժամանակն ավել է» (Վիդեոպոլի) (աշակերտ) համաժողովոր համաժողով Արկուս թերթողի հոդի մոտ՝ նրա ծնողայան ժամանակ» (Սու. Մախայայան, Բանասիրական հետազոտություններ, էջ 280)։ Այս «համաժողով» (կանթեր, բայր, սկսողից) բարդ առանց որեւէ հիմքի, ավելացրել է ինքը Մախայայանը՝ ցույց տալով համար, թե Դեղորսկ Արկուսից եւ Մովսէս Կորնեացիի հարազատ հայրենակցներ են եղել։

Ստ. Օրբելյան, իրոք, եղեւ անգամ վկայում է իր Պատմության մեջ, թէ Սյունյաց եպիսկոպոսն Պետրոս բերթըղը, ու եղիվան էր մեզ չհասաւ «Սյունյաց պատմութեան» եւ ներքող է գրել Սյունյաց իշխան կէի Բաքիի մասին, եղել է բերթըղապետ Սուկեիս ւաշէկեան տղ (Ստ. Օրբելյան, Պատմութիւն ռուսն Սիսական, գլ. 2, 22, 18)։ Մի չորրորդ տեղում էլ հայտնում էր, որ Բողբոսն իշխաններէ Սիսական լոռիին պատկանել էր ցուց է տուել

հոտեհեանքի (Լույսն տեղում) գլ. Չ
Մովսէսն հոտեհեանքի իր Գաւառում
թալս մէջ (Բ, Ը, Էջ 117) իսկապէս
հաղորդում է, որ Գորդոնցեցիներ
Սիսական տոհմից են գաւառից։
Եւ հոտեհեանքի իրոյ պատճառով
ներ, ապա Սյունյաց պատմիչը նշ-
ված չորս դեպքում է համարձա-
ր լինիլ չէր փախցնի նշելու, որ Պե-
րոս Սյունյեցի ուսուցիչ չբերողա-
հայր Մովսէսը կամ Գորդոնցեցիներ
Սիսական ծագման մասին վկայու-
մովսէս հոտեհեանքի ինքն են Սյու-
նիաց (Սիսական) տոհմից է կամ ի

Այսպիսով, Սյունյաց պատմիչը մի՞թե կհուսափեր քերթողահայր փիլիսոփա, գիտնական Պատմահայր Մովսես Կորենացուն Սյունիցի հռչակելու գայթակղությունից՝ եթե ղույզն իսկ հիմն ունենար դրա համար:

Շարունակելի

Ալբերտ ՄՈՒՇԵՂՅԱՆ
Քանասիրական գիտ. դոկտոր

